

Narodowy
Instytut
Muzyki
i Tańca

III Kongres Tańca

19-21 marca 2023 roku

Raport

Raport III Kongres Tańca

W dniach 19-21 marca 2023 roku - niespełna 3 lata od ostatniej edycji – odbył się w Muzeum Śląskim w Katowicach III Kongres Tańca. Organizatorem Kongresu był Narodowy Instytut Muzyki i Tańca, wydarzenie sfinansowano z budżetu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Partnerem wydarzenia było Muzeum Śląskie w Katowicach. Patronat Honorowy nad III Kongresem Tańca objęli:

Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego prof. Piotr Gliński

Marszałek Województwa Śląskiego Jakub Chęłstowski.

Pandemia Covid-19 oraz wojna na Ukrainie znacząco odcisnęły się na życiu społecznym oraz życiu środowiska tańca. Dostrzegając i dzieląc potrzeby środowiska dotyczące konsultacji i rozmów środowiskowych, Narodowy Instytut Muzyki i Tańca zdecydował się na organizację III edycji Kongresu Tańca w nieco innej formule. Jedną z przyświecających tej edycji idei – wyrażoną w hasle Kongresu „Dyskutujmy, Twórzmy, Działajmy” – było, aby to wydarzenie aktywnie współtworzyło środowisko tańca na wszystkich etapach jego realizacji.

Dlatego pierwszym etapem przygotowań do Kongresu była ankieta skierowana do środowiska tańca.

Po jej ewaluacji w 2022 roku, skierowaliśmy do organizacji i instytucji związanych z tańcem zaproszenia z prośbą o wyselekcjonowanie ze swojego grona reprezentantów i reprezentantek do paneli. Osoby niezrzeszone mogły zaś zgłosić swoich ekspertów i ekspertki w ramach ogłoszonego przez Narodowy Instytut Muzyki i Tańca otwartego naboru.

Na trzydniowy program Kongresu złożyło się osiem paneli tematycznych, w których udział wzięli następujący przedstawiciele i przedstawicielki środowiska tańca:

Panel 1: EDUKACJA ZAWODOWA

Paneliści i panelistki:

1. dr hab. Elżbieta Aleksandrowicz - ekspertka reprezentująca szkolnictwo wyższe
2. Elżbieta Mendakiewicz - ekspertka reprezentująca szkoły baletowe
3. Agnieszka Hejduk-Domańska - ekspertka reprezentująca Departament Szkolnictwa Artystycznego MKiDN
4. dr Jacek Jekiel - ekspert reprezentujący Stowarzyszenie Dyrektorów Teatrów
5. dr Magdalena Malska - ekspertka wyłoniona w otwartym naborze
6. Ewa Warchoł - ekspertka wybrana przez NIMiT

Panel 2: KWESTIE ZWIĄZANE Z WYKONYWANIEM ZAWODU

Paneliści i panelistki:

1. Kaya Kołodziejczyk - ekspertka reprezentująca Stowarzyszenie Autorów ZAiKS
2. dr Monika Myśliwiec - ekspertka reprezentująca Związek Artystów Scen Polskich ZASP - Stowarzyszenie
3. dr Artur Szklener - ekspert wybrany przez NIMiT
4. Marta Wołowicz - ekspertka reprezentująca Stowarzyszenie Forum Środowisk Sztuki Tańca
5. prof. dr hab. Ewa Wycichowska - ekspertka wyłoniona w otwartym naborze
6. Antonina Ziąbska - ekspertka reprezentująca NSZZ „Solidarność” i Ogólnopolski Związek Zawodowy Artystów Tancerzy (OZZAT)

Panel 3: INFRASTRUKTURA

Paneliści i panelistki:

1. Robert Bondara - ekspert wyłoniony w otwartym naborze
2. Renata Borowska-Juszczynska - ekspertka reprezentująca Stowarzyszenie Dyrektorów Teatrów
3. Vesselin Dimov - zagraniczny ekspert
4. dr Aleksandra Kleinrok - ekspertka wybrana przez NIMiT
5. dr Grzegorz Pańtak - ekspert reprezentujący operatorów Przestrzeni Sztuki
6. Jacek Przybyłowicz - ekspert zewnętrzny

Panel 4: RELACJE W ŚRODOWISKU TAŃCA

Paneliści i panelistki:

1. dr Małgorzata Chmurzyńska - ekspertka wybrana przez NIMiT
2. Alicja Czyżel - ekspertka wyłoniona w otwartym naborze
3. Ryszard Kalinowski - ekspert reprezentujący Stowarzyszenie Forum Środowisk Sztuki Tańca
4. Marek Ludwisiak - ekspert reprezentujący Ogólnopolski Związek Zawodowy Artystów Tancerzy (OZZAT)
5. Małgorzata Matuszewska - ekspertka reprezentująca Związek Artystów Scen Polskich ZASP - Stowarzyszenie
6. Karolina Sikorska-Bednarczyk - ekspertka reprezentująca Stowarzyszenie Antymobbingowe im. Barbary Grabowskiej

Panel 5: DOSTĘPNOŚĆ

Paneliści i panelistki:

1. Jarosław Bogucki - ekspert reprezentujący Fundację Integracja
2. Tatiana Cholewa - ekspertka reprezentująca program Taniec i Niepełnosprawność
3. Maciej Seniw - ekspert wybrany przez NIMiT
4. Justyna Wielgus - ekspertka reprezentująca Teatr 21
5. Katarzyna Żeglicka - ekspertka wyłoniona w otwartym naborze
6. Anna Żórawska - ekspertka reprezentująca Fundację Kultury bez Barier

Panel 6: UPOWSZECHNIANIE TAŃCA

Paneliści i panelistki:

1. Karolina Bilska - ekspertka wybrana przez NIMiT
2. Adam Kamiński - ekspert wyłoniony w otwartym naborze
3. Jan Łosakiewicz - ekspert reprezentujący Polską Sekcję CIOFF
4. dr Jacek Łumiński - ekspert reprezentujący operatorów Przestrzeni Sztuki
5. Katarzyna Nowak - ekspertka reprezentująca Forum Muzyki Tradycyjnej
6. dr Paulina Wycichowska - ekspertka reprezentująca akademie wychowania fizycznego

Panel 7: BUDOWANIE PUBLICZNOŚCI I PROMOCJA

Paneliści i panelistki:

1. dr Juliusz Grzybowski - ekspert reprezentujący Polskie Forum Choreologiczne
2. Natalia Gorzelańczyk - ekspertka wyłoniona w otwartym naborze
3. Anna Królica - ekspertka reprezentująca Związek Artystów Scen Polskich ZASP - Stowarzyszenie
4. dr Katarzyna Słoboda - ekspertka reprezentująca Stowarzyszenie Forum Środowisk Sztuki Tańca
5. Anna Włodarczyk - ekspertka reprezentująca Stowarzyszenie Dyrektorów Teatrów

Panel 8: FINANSOWANIE

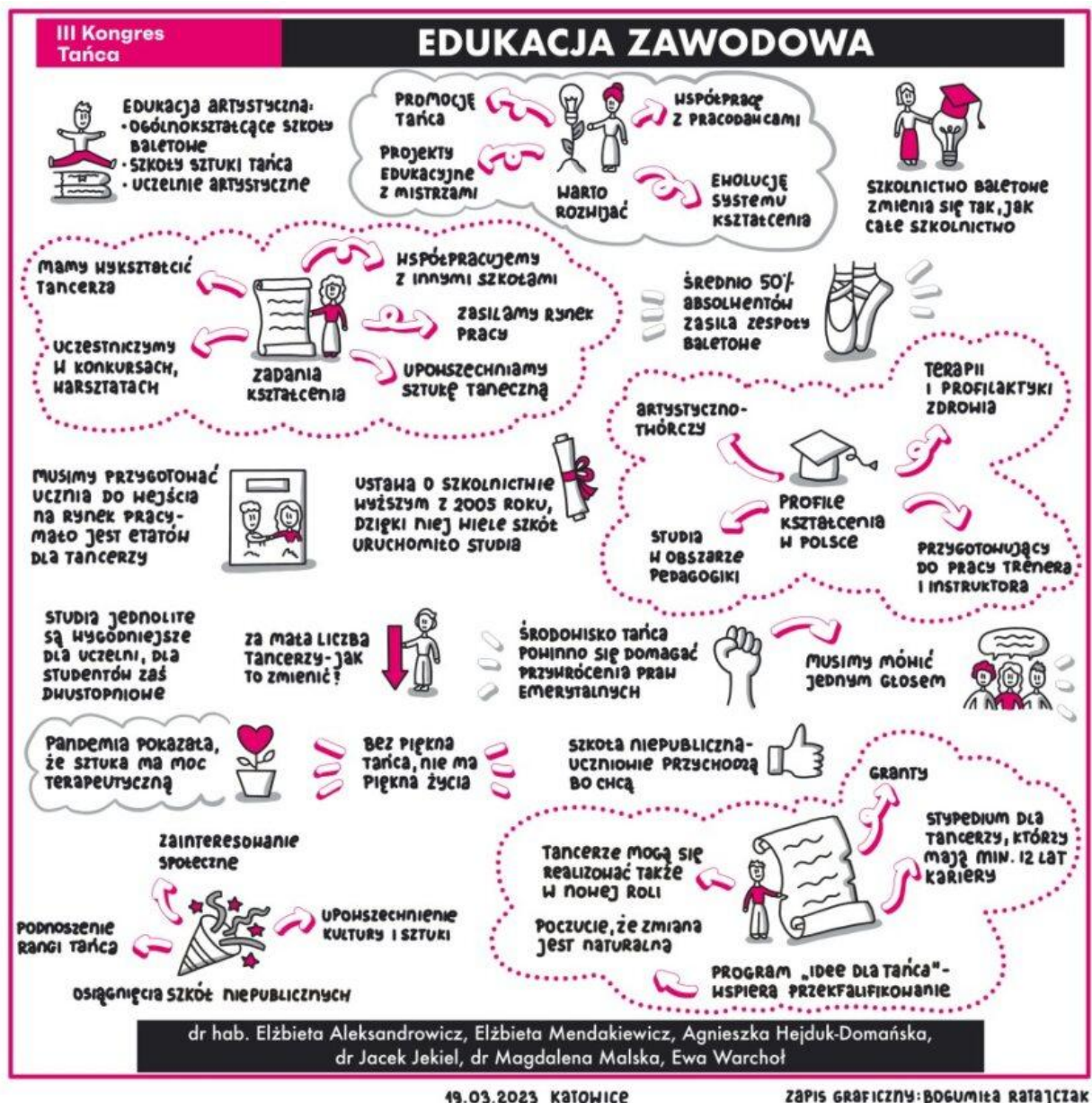
Paneliści i panelistki:

1. Assis Carreiro - ekspertka zagraniczna
 2. Karolina Dziełak-Żakowska - ekspertka wyłoniona w otwartym naborze
 3. Sonia Nieśpiałowska - ekspertka reprezentująca Stowarzyszenie Forum Środowisk Sztuki Tańca
 4. dr Grzegorz Pańtak - ekspert reprezentujący Stowarzyszenie Dyrektorów Teatrów
 5. Karolina Wycisk - ekspertka reprezentująca nieformalną grupę producentek i producentów sztuk performatywnych
 6. dr hab. Rafał Wiśniewski, prof. ucz. - ekspert wybrany przez NIMiT
-

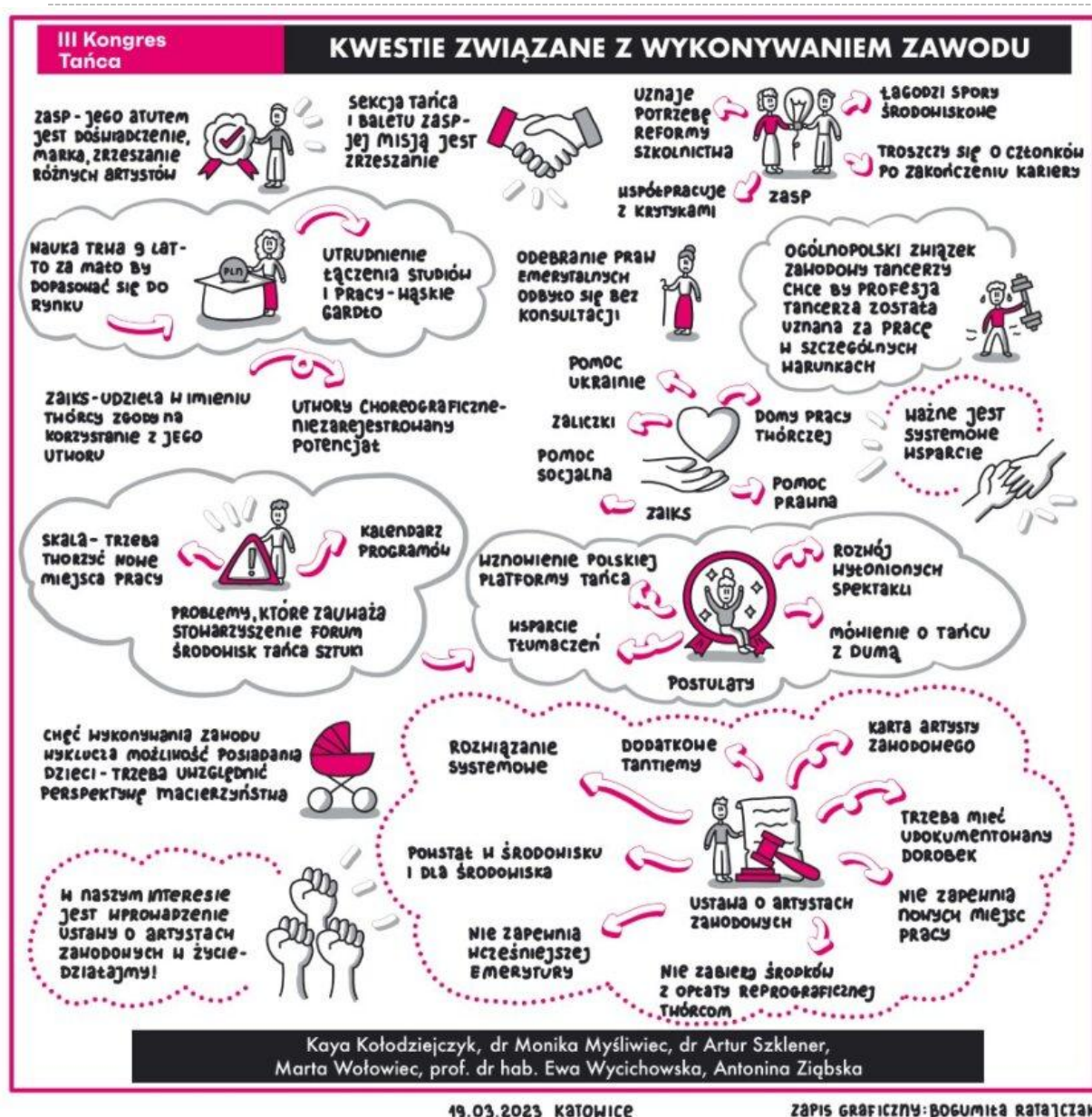
W trakcie spotkań roboczych poprzedzających Kongres każda z grup wypracowała obszary zagadnień, wokół których koncentrowały się wystąpienia poszczególnych panelistów oraz otwarta dyskusja z publicznością będąca integralną częścią każdego bloku tematycznego.

Podczas prezentacji i dyskusji panelowych najważniejsze wątki były dokumentowane na bieżąco poprzez ikonografiki przygotowane przez Bogumiłę Ratajczak.

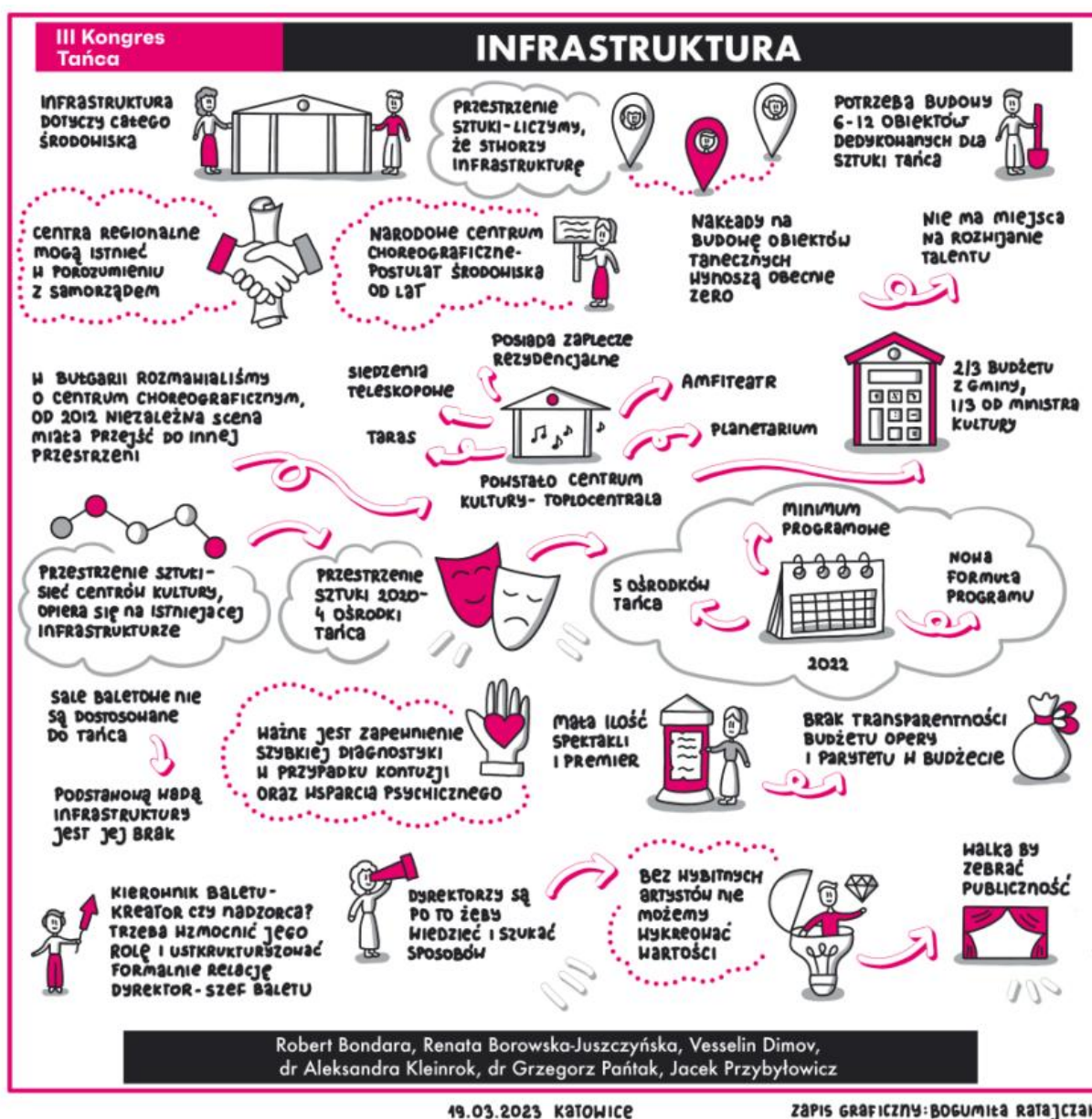
I tak panel poświęcony edukacji zawodowej koncentrował się na zagadnieniach dotyczących kompetencji zawodowych absolwenta ogólnokształcącej szkoły baletowej, odbiorze poziomu kształcenia baletowego przez potencjalnych pracodawców (teatry) oraz propozycjach wprowadzenia do programu edukacji nowych przedmiotów tanecznych, a także profili kształcenia artystycznego na podstawie predyspozycji ucznia. Przedmiotem panelu było także temat szkolnictwa wyższego, dzięki któremu absolwent zyskuje kompetencje do pracy artystycznej, pedagogicznej, tancerza-terapeuty, instruktora, trenera. Ważnym wątkiem panelu była rola i możliwości przekwalifikowania zawodowego.

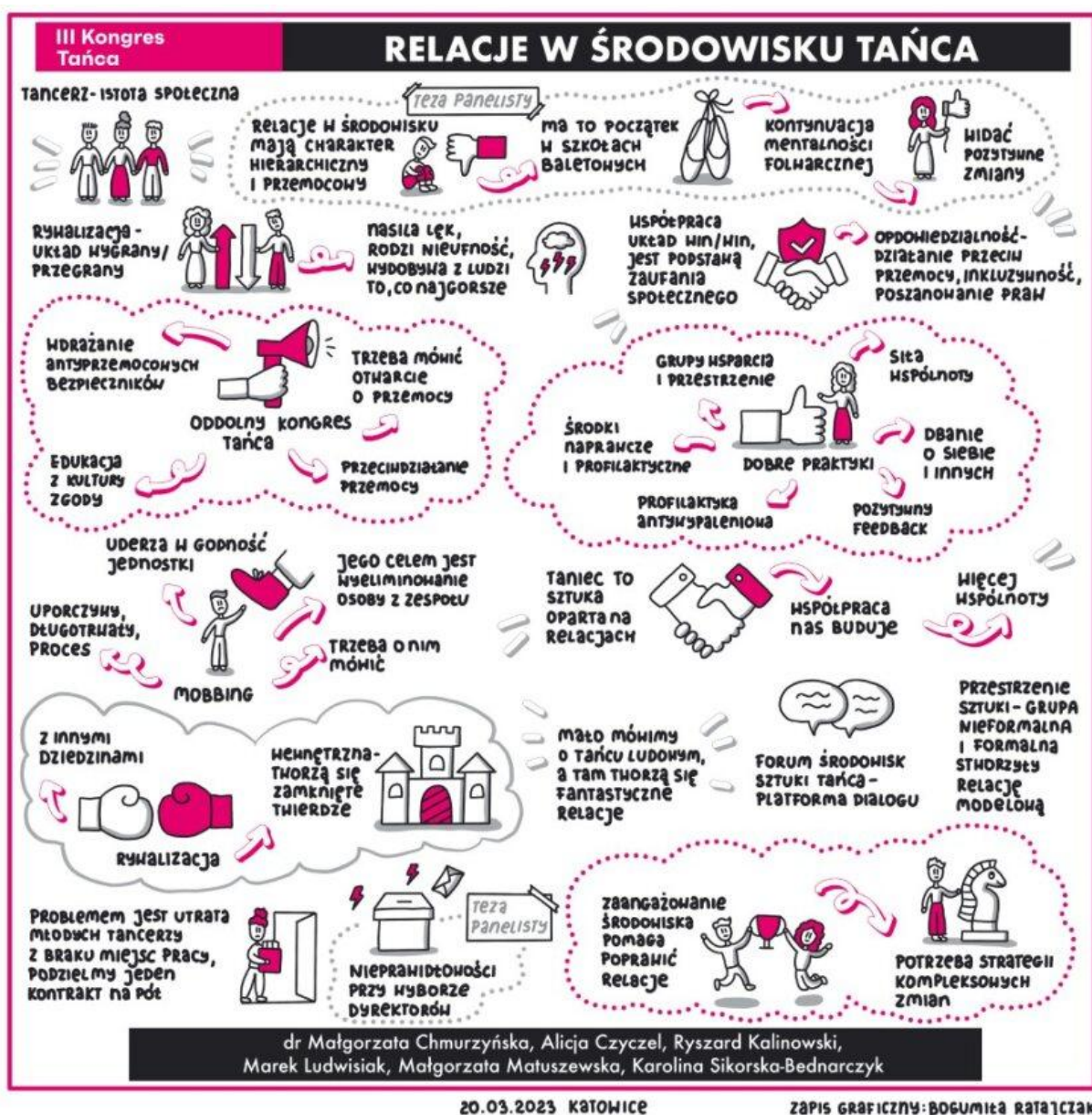
W panelu poświęconym kwestiom związanym z wykonywaniem zawodu wiodącym tematem był wpływ proponowanej Ustawy o artystach zawodowych na warunki wykonywania zawodu artysty tańca. Przedstawiono stanowisko reprezentowanych przez panelistów i panelistki organizacji wobec wprowadzanych rozwiązań a także poruszono tematykę warunków zatrudnienia artystów sztuki tańca. W trakcie panelu rozmawiano o wzmacnianiu prestiżu zawodu oraz potrzebnym artystom tańca wsparciu a także omówiono rozwiązania realizowane przez NIMiT oraz przedstawiono projekt „dobrych praktyk” w instytucjach zatrudniających artystów tańca.

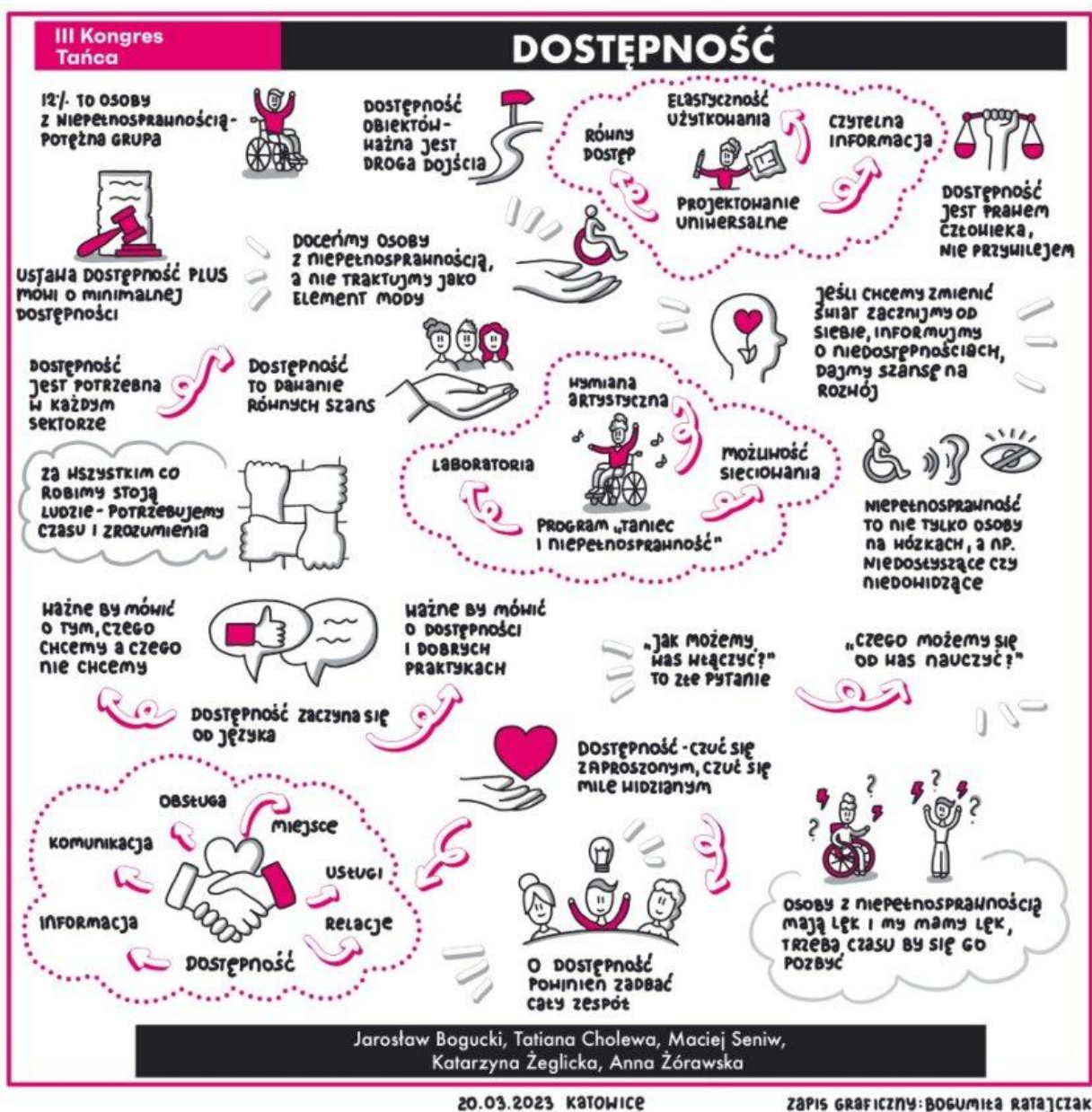
W panelu **Infrastruktura** zaplanowano przedstawienie potrzeb związanych z budową nowej infrastruktury dedykowanej dla tańca oraz dodatkowych sal dla istniejących teatrów operowych i muzycznych. Omówiono też działalność programu MKiDN Przestrzeń Sztuki oraz bułgarskiego centrum Toplocentrala. Poruszono również zagadnienia związane z przemodelowaniem strukturalno-finansowym w teatrach i dyskutowano możliwości wprowadzenia w Polsce już istniejących dobrych praktyki równoprawnego traktowania tańca z innymi dziedzinami sztuki scenicznej w zakresie budżetowania i planowania repertuaru. Panel ten miał niezwykle burzliwy przebieg i wywołał zarówno wśród panelistów jak i uczestników Kongresu bardzo emocjonalną dyskusję.

Równie gorąca atmosfera towarzyszyła **panelowi dotyczącemu relacji w środowisku tańca** podczas którego omówiono niewłaściwe i niepożądane zjawiska zachodzące w środowisku tańca, zachowania o charakterze przemocowym (w tym mobbing), ich wpływ na obszar artystyczno-zawodowy oraz na kondycję psychiczną ludzi tańca, zarówno w działalności instytucjonalnej jak i freelancerskiej. Przede wszystkim przedstawiono pozytywne praktyki: działania o charakterze integracyjnym oparte na wzajemnym zaufaniu i współpracy, współtworzące kapitał społeczny.

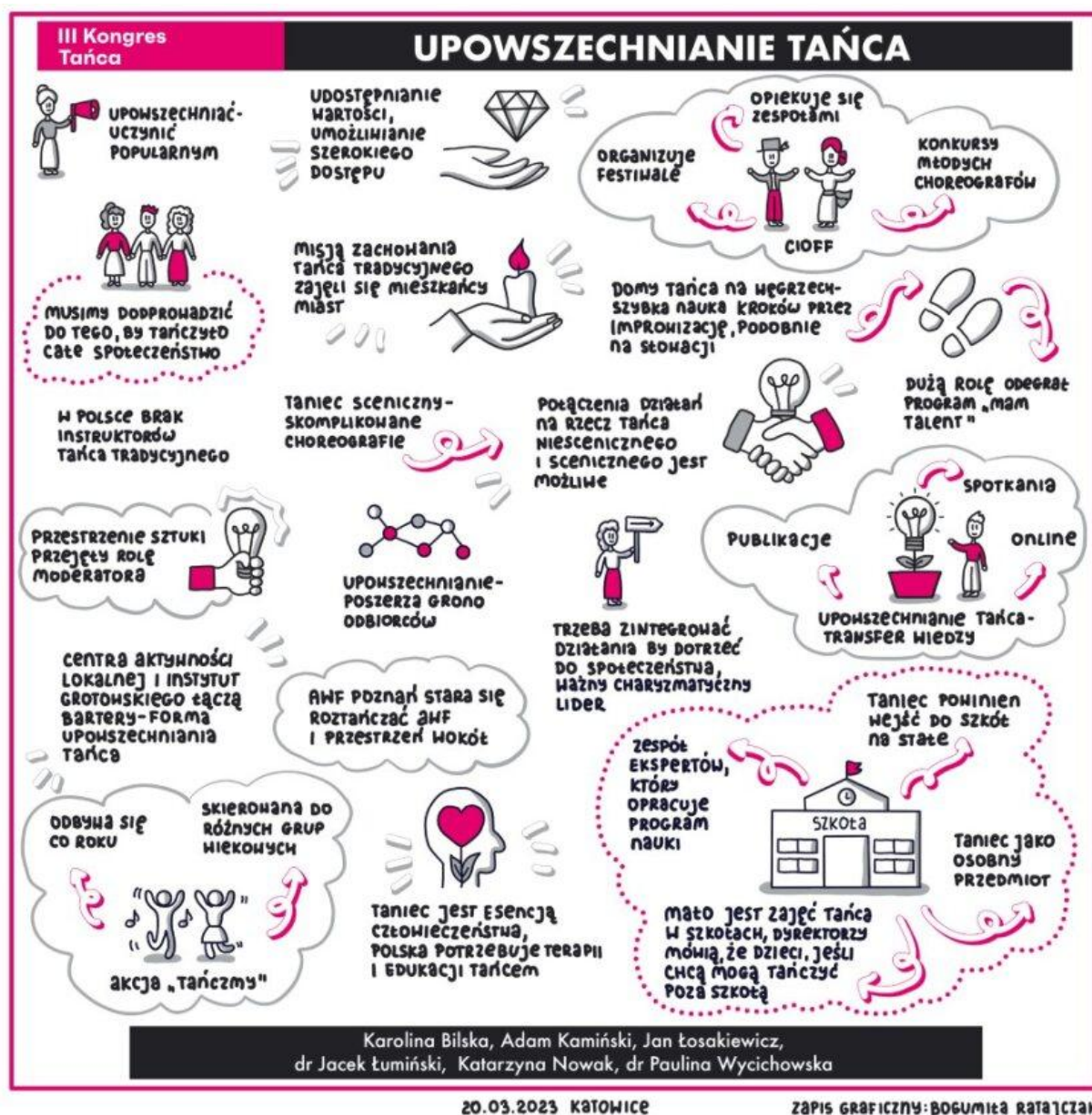

Bardzo duże zainteresowanie wzbudził **panel poświęcony dostępności**. Podczas III Kongresu Tańca po raz pierwszy poświęcono temu zagadnieniu odrębny blok tematyczny. Podczas panelu omawiano różne aspekty związane z dostępnością odnosząc się do : HISTORII TAŃCA, w której było miejsce na aktywny udział różnych osób; JĘZYKA, w którym więcej jest wykluczeń niż równości; POSTAW, dyskryminujących i takich, które są dobrymi praktykami; NARZĘDZI, z architekturą i technologiami włącznie, które pozwolą tworzyć dostępność. Panel koncentrował się jednak przede wszystkim na wskazaniu, co można zrobić dziś, by jutro w tańcu było naprawdę dla wszystkich.

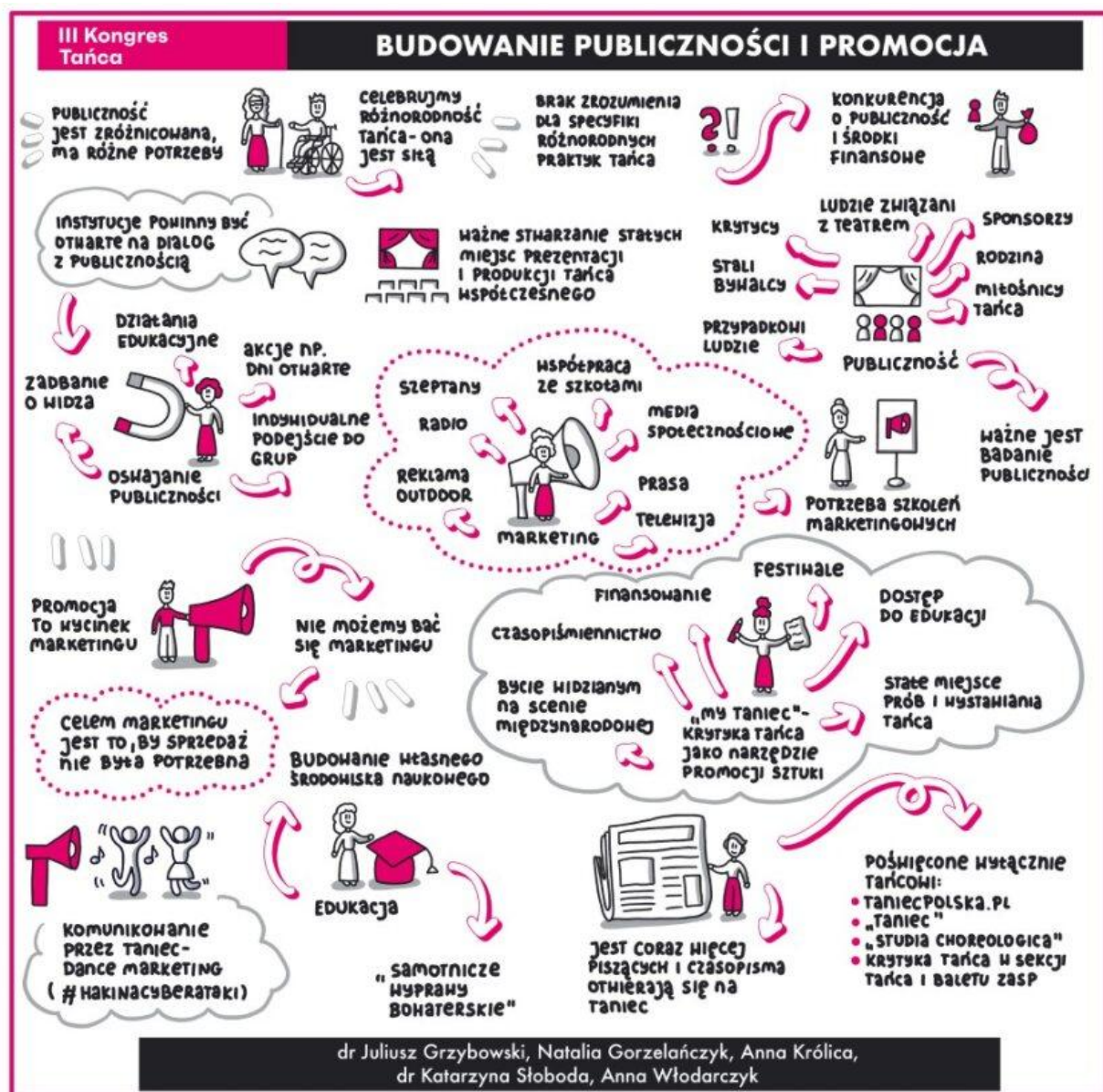

Najważniejsze tezy postawione podczas panelu dotyczącego upowszechniania tańca to:

- Taniec przenika do życia społecznego na wielu płaszczyznach jako sztuka, rozrywka, nauka, profilaktyka zdrowia, medium komunikacji i edukacji.
- Jego upowszechnianie to zwiększanie popularności i dostępności dla wszystkich.
- Ważne jest wprowadzenie wielowymiarowej edukacji tanecznej oraz utworzenia przekazów informacyjnych o tańcu skierowanych do różnych grup odbiorców.
- Powinna być to część wypracowanego, złożonego systemu upowszechniania tańca rozwijanego we współpracy z instytucjami na wszystkich szczeblach.

W ramach **panelu dotyczącego budowania publiczności i promocji** skupiono się na zagadnieniu badania i budowania publiczności tańca w Polsce oraz nad strategiami, narzędziami i środkami, którymi dysponują osoby zajmujące się edukacją. Zastanowiono się nad badaniami akademickimi, marketingiem, promocją, krytyką, kuratorowaniem czy programowaniem, tak by wspierały one rozwój praktyk artystycznych, poszerzały grono odbiorców tańca i powodowały wzrost znaczenia tej dziedziny sztuki w kulturze współczesnej w Polsce.

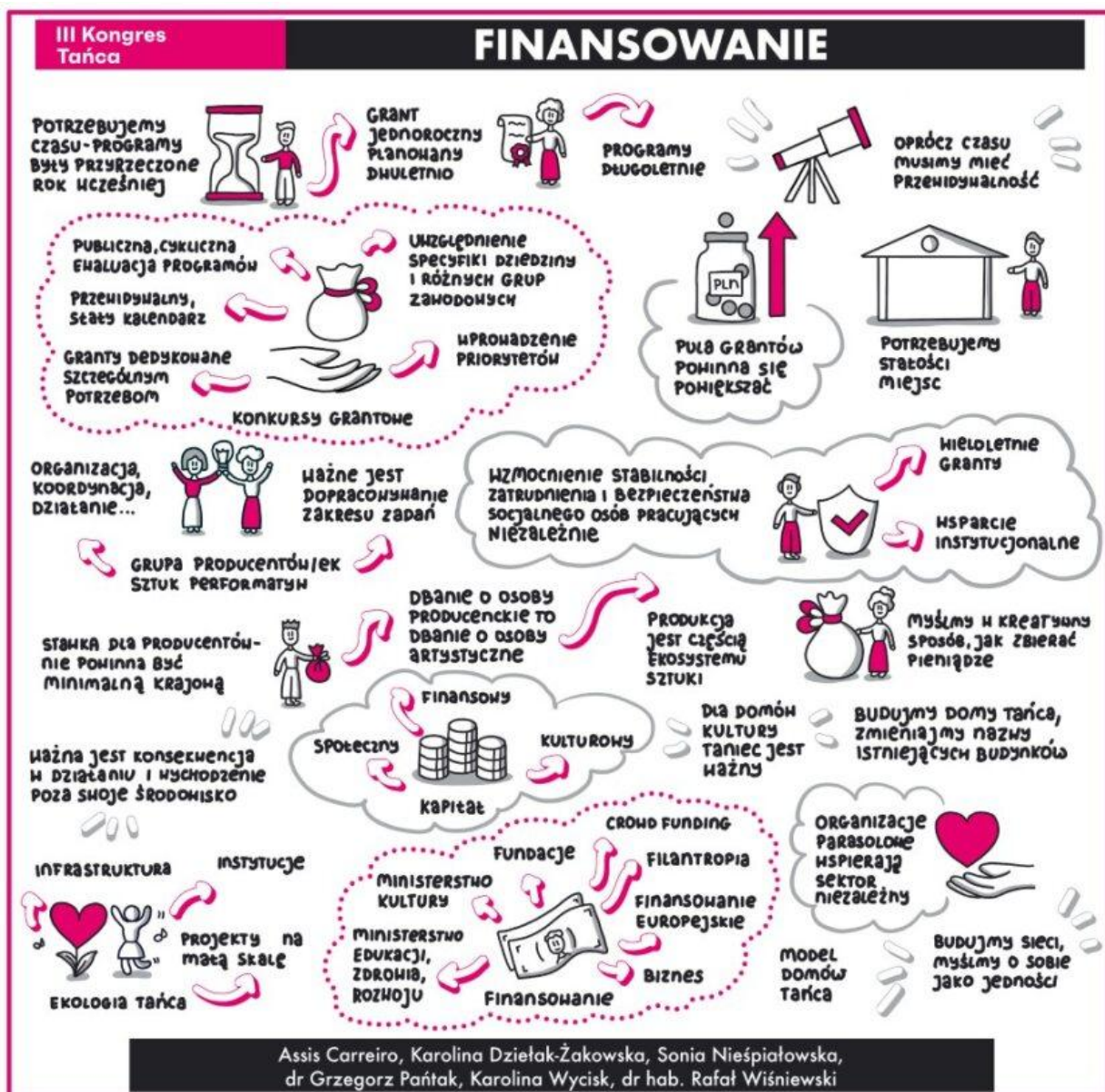

dr Juliusz Grzybowski, Natalia Gorzelańczyk, Anna Królicza,
dr Katarzyna Słoboda, Anna Włodarczyk

21.03.2023 KATOWICE

ZAPIS GRAFICZNY: BOGUMIŁA RATAJCZAK

Ostatni panel III Kongresu Tańca poświęcony był zagadnieniom finansowania tańca. Przedstawiono zarówno perspektywę instytucjonalną, jak i pozainstytucjonalną. Zaproponowano wprowadzenie systemowych usprawnień w polityce grantowej oraz poddano analizie zagadnienia związane z finansowaniem tańca. Podkreślono rolę wsparcia rozwoju zawodu producenta i producentki tańca. Zaprezentowano dobre praktyki w systemach finansowania (polskie i zagraniczne) ze środków publicznych i prywatnych oraz omówiono potrzebę publicznej ewaluacji programów i możliwości współpracy międzysektorowej.

21.03.2023 KATOWICE

ZAPIS GRAFICZNY: BOGUMIŁA RATAJCZAK

Ankieta Pokongresowa i jej wyniki

Miejsce na wpisanie informacji o efektach ewaluacji ankiety pokongresowej.

Rekomendacje po III Kongresie Tańca

Analiza wystąpień panelowych, towarzyszących im otwartych dyskusji wyłoniła najważniejsze rekomendacje dla polskiego środowiska tańca na nadchodzący czas:

1. Przystosowanie szkolnictwa do rzeczywistych potrzeb rynku tańca poprzez ewolucję systemu kształcenia
2. Opracowanie i wdrożenie zasad współpracy instytucji, dyrektorów, realizatorów artystycznych oraz wykonawców-tancerzy.
3. Ustalenie strategii rozwoju programu Przestrzenie Sztuki
4. Wzmacnianie pozycji zespołów baletowych i osób nimi zarządzających w strukturach teatrów operowych
5. Rozwijanie świadomości środowiska tańca co do konieczności budowania warunków dobrej współpracy, wzajemnego zaufania, poszanowania i promowanie wspierającej kultury organizacyjnej w instytucjach kultury
6. Zwiększanie dostępności w tańcu w wielu perspektywach i traktowanie jej jako prawa, a nie przywileju. Dbałość o dostępność na wszystkich poziomach: informacja, komunikacja, obsługa, miejsce, usługi, relacje.
7. Wprowadzenie tańca do programu nauczania w szkołach powszechnych jako osobnego przedmiotu.
8. Konsolidacja środowiska badawczego w Polsce. Systemowe wprowadzenie teorii i krytyki tańca oraz choreologii na uczelniach wyższych.
9. Realizacja szeroko zakrojonego profesjonalnego projektu badania publiczności tańca w Polsce.
10. Wzmocnienie stabilności zatrudnienia i bezpieczeństwa socjalnego osób pracujących niezależnie.
11. Podniesienie rangi zawodu producenta tańca.
12. Systemowe zwiększenie długości okresów finansowania z programów grantowych, które umożliwi długofalowy, stabilny rozwój działalności artystycznej, edukacyjnej, społecznej w dziedzinie tańca
13. Budowanie zrównoważonego systemu finansowania tańca uwzględniającego różne źródła pozyskiwania środków i zapewniającego przewidywalność oraz trwałość działań.
14. Systemowe propagowanie tańca w aspektach prozdrowotnych, prospołecznych i proedukacyjnych.
15. Inwestowanie w infrastrukturę taneczną jako źródła długofalowych profitów.

III Kongres Tańca w liczbach

Liczba uczestników konsultacji

I ETAP – 117 osób

Ankieta przedkongresowa

Anonimową ankietę, której celem było określenie „które problemy wymagają pilnych rozwiązań w ocenie artystów, pedagogów, odbiorców, badaczy i wszystkich osób działających na rzecz sztuki tańca?”, czyli zdiagnozowanie potrzeb ludzi tańca, wypełniło **117 osób**.

II ETAP – 63 osoby

Ankieta pokongresowa

Anonimową ankietę przeprowadzoną po III Kongresie Tańca wypełniły **63 osoby**. Celem badania było dokonanie oceny Kongresu jako i poszczególnych paneli, przez ich uczestników.

III Kongres Tańca to:

3 dni obrad

8 paneli tematycznych

48 panelistów, w tym:

4 ekspertów wybranych przez poszczególne grupy zawodowe (w ramach każdego z paneli)

1 ekspert wybrany przez NIMIT (w ramach każdego z paneli)

1 ekspert wybrany w ramach otwartego naboru (w ramach każdego z paneli)

2 wydarzenia towarzyszące

54 wydarzeń ramach Śląskiego Dnia Tańca

3 liczba instytucji organizujących wydarzenia w ramach Śląskiego Dnia Tańca

198 uczestników Kongresu (stacjonarnie)

Dodatkowo wszystkie panele były transmitowane na żywo

8 patronów medialnych

Czwórka Polskie Radio, e-teatr.pl, MuzykaTradycyjna.pl, Radio dla Ciebie, „Taniec”, „Teatr”, Taetralia, TVP Kultura

2 patronów honorowych

Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego prof. Piotr Gliński

Marszałek Województwa Śląskiego Jakub Chęłstowski

1 partner

Muzeum Śląskie w Katowicach

Odbiorcy (dane na 22 marca 2023)

1854 wyświetlenia transmisji online z I dnia Kongresu

1327 wyświetlenia transmisji online z II dnia Kongresu

761 wyświetlenia transmisji online z III dnia Kongresu

90 wyświetleń transmisji online w języku angielskim z I dnia Kongresu

110 wyświetleń transmisji online w języku angielskim z II dnia Kongresu

81 wyświetleń transmisji online w języku angielskim z III dnia Kongresu

III Kongres Tańca w Mediach

74 łączna liczba publikacji

54 publikacje w Internecie

20 publikacji w mediach tradycyjnych

4 826 172 odbiorców w mediach tradycyjnych

14 233 808 odbiorców przekazu internetowego

19 059 980 łączna liczba wszystkich odbiorców

Śląski Dzień Tańca

Warsztaty, lekcje pokazowe, spektakle, kino tańca – to wydarzenia, które odbyły się 18 marca podczas Śląskiego Dnia Tańca. Jego celem było zainteresowanie mieszkańców tańcem oraz przedstawienie aktualnej oferty tanecznej regionu.

Narodowy Instytut Muzyki i Tańca zaprosił do współorganizowania Śląskiego Dnia Tańca wiele ośrodków kultury całego województwa: Teatr Rozrywki w Chorzowie, Operę Śląską, Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk” im. Stanisława Hadyny, Teatr Tańca i Ruchu Rozbark, Zakład Tańca Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Ogólnokształcącą Szkołę Baletową im. L. Różyckiego w Bytomiu, Wydział Teatru Tańca w Bytomiu Akademii Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie, Katowice Miasto Ogrodów – Instytucja Kultury im. Krystyny Bochenek. Instytucje te przygotowały wiele bardzo ciekawych propozycji.

W programie **Śląskiego Dnia Tańca** znalazły się m.in.: prezentacje spektakli, pokazy prac studentów i absolwentów szkół artystycznych, warsztaty taneczne - od tańca współczesnego i klasycznego po bollywood i akrobatykę taneczną. Wśród atrakcji pojawi się także jam taneczny, kino tańca, a także zwiedzanie unikatowej siedziby Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk”.

Narodowy
Instytut
Muzyki
i Tańca